

PRIPOROČILO SVETA

z dne 11. julija 2017

**v zvezi z nacionalnim programom reform Združenega kraljestva za leto 2017 in mnenje Sveta
o konvergenčnem programu Združenega kraljestva za leto 2017**

(2017/C 261/27)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik ⁽¹⁾ in zlasti člena 9(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Komisija je 16. novembra 2016 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2017. Evropski svet je na zasedanju 9. in 10. marca 2017 potrdil prednostne naloge iz letnega pregleda rasti. Komisija je 16. novembra 2016 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾ sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem Združenega kraljestva ni opredelila kot ene od držav članic, za katere bo opravljen poglobljen pregled.
- (2) Poročilo o državi za Združeno kraljestvo za leto 2017 je bilo objavljeno 22. februarja 2017. V njem so bili ocenjeni napredek Združenega kraljestva pri izvajanju priporočil za posamezne države, ki jih je Svet sprejel 12. julija 2016, nadaljnje ukrepanje po priporočilih za posamezne države, sprejetih v prejšnjih letih, in napredek Združenega kraljestva pri doseganju njegovih nacionalnih ciljev iz strategije Evropa 2020.
- (3) Združeno kraljestvo je 21. aprila 2017 predložilo nacionalni program reform za leto 2017, 27. aprila 2017 pa konvergenčni program za leto 2017. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (4) Ustrezna priporočila za posamezne države so bila obravnavana pri načrtovanju programov evropskih strukturnih in investicijskih skladov (skladi ESI) za obdobje 2014–2020. Člen 23 Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ določa, da lahko Komisija od države članice zahteva, da pregleda svoj partnerski sporazum in ustrezne programe ter predlaga njihove spremembe, kadar je to potrebno za podporo izvajanju ustreznih priporočil Sveta. Komisija je dodatne podrobnosti o tem, kako bo uporabila to določbo, zagotovila v smernicah o uporabi ukrepov za povezovanje uspešnosti skladov ESI z dobrim gospodarskim upravljanjem.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011, str. 25).

⁽³⁾ Uredba (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 (UL L 347, 20.12.2013, str. 320).

- (5) Za Združeno kraljestvo trenutno velja korektivni del Pakta za stabilnost in rast. Če bo primanjkljaj v letu 2016/2017 pravočasno in vzdržno odpravljen, bosta za Združeno kraljestvo leta 2017/2018 začela veljati preventivni del Pakta za stabilnost in rast ter prehodno pravilo glede dolga. Vlada v konvergenčnem programu za leto 2017 pričakuje, da se bo čezmerni primanjkljaj ustrezno zmanjšal do proračunskega leta 2016/2017 v skladu s priporočilom Sveta z dne 19. junija 2015, pri čemer naj bi nominalni primanjkljaj znašal 2,7 % BDP. Nominalni primanjkljaj naj bi se nato v letu 2017/2018 rahlo povečal na 2,8 % BDP, potem pa se v letu 2018/2019 znižal na 1,9 % BDP. Konvergenčni program ne vključuje srednjeročnega proračunskega cilja. V skladu s konvergenčnim programom naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP med letoma 2016/2017 in 2018/2019 ustalil pri 87,5 % ter se nato v letu 2020/2021 znižal na 84,8 % BDP. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo te proračunske projekcije, je ugoden. Čeprav so ukrepi, potrebni za doseganje ciljev glede primanjkljaja, na splošno dobro opredeljeni, navzdol usmerjena tveganja v zvezi z makroekonomskimi obeti predstavljajo tveganje za doseg načrtovanega zmanjšanja primanjkljaja.
- (6) Svet je 12. julija 2016 Združenemu kraljestvu priporočil, naj do leta 2016/2017 odpravi čezmerni primanjkljaj in nato v letu 2017/2018 doseže fiskalno prilagoditev v višini 0,6 % BDP, da bi se približalo srednjeročnemu proračunskemu cilju. Na podlagi pomladanske napovedi Komisije iz leta 2017 naj bi nominalni primanjkljaj v letu 2016/2017 dosegel 2,7 % BDP, kar je v skladu s ciljno vrednostjo, ki jo je priporočil Svet. V letu 2017/2018 obstaja tveganje določenega odklona od zahteve preventivnega dela.
- (7) Združeno kraljestvo naj bi se glede na svoj fiskalni položaj in zlasti raven dolga z dodatno prilagoditvijo približalo ustreznemu srednjeročnemu proračunskemu cilju. V skladu s skupno dogovorjeno prilagoditveno matriko v okviru Pakta za stabilnost in rast ta prilagoditev pomeni zahtevo po nominalni stopnji rasti neto primarnih javnofinančnih odhodkov ⁽¹⁾, ki ne presega 1,8 %. To bi ustrezalo letni strukturni prilagoditvi v višini 0,6 % BDP. Ob nespremenjenih politikah obstaja v obdobju 2017/2018 in 2018/2019 skupaj tveganje določenega odklona od te zahteve. Združeno kraljestvo po napovedih na prvi pogled v letu 2017/2018 ne bo izpolnjevalo prehodnega pravila glede dolga, v letu 2018/2019 pa naj bi ga izpolnjevalo. Na splošno Svet meni, da mora biti Združeno kraljestvo od leta 2017/2018 dalje pripravljeno sprejeti dodatne ukrepe za zagotovitev izpolnjevanja določb Pakta za stabilnost in rast. Vendar bi bilo treba v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 pri oceni proračunskih načrtov in rezultatov upoštevati proračunski saldo države članice glede na ciklične pogoje. Kot je navedeno v sporočilu Komisije, priloženem tem priporočilom za posamezne države, bo treba pri prihodnji oceni ustrezno upoštevati cilj doseganja fiskalne naravnosti, ki prispeva tako k okrepitvi trenutnega okrevanja kot tudi k zagotavljanju vzdržnosti javnih financ Združenega kraljestva. Pri tem Svet ugotavlja, da namerava Komisija izvesti splošno oceno v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97, zlasti glede na ciklično situacijo v Združenem kraljestvu.
- (8) Zasebne naložbe so stalno precej pod povprečjem Unije, javne naložbe pa so rahlo pod njim. Produktivnost je znatno pod povprečjem držav G7 in od leta 2008 stagnira. Vladne politike dajejo velik poudarek povečanju naložb za spodbujanje rasti produktivnosti. Eden ključnih izzivov je odpravljanje resnih pomanjkljivosti na področju zmogljivosti in kakovosti infrastrukturnih omrežij Združenega kraljestva. Zastoji na cestah so pogosti in železniške zmogljivosti so zaradi hitro rastočega povpraševanja ponekod vse manj ustrezne. Vse bolj nujna so tudi večja vlaganja v nove zmogljivosti za proizvodnjo energije in oskrbo z njo. Nacionalni načrt za izgradnjo infrastrukture vsebuje ambiciozne načrte za izboljšanje gospodarske infrastrukture Združenega kraljestva, leta 2016 pa je bilo sprejetih več naložbenih odločitev glede velikih prometnih in energetskih projektov. Vendar še vedno ostajajo pomisleki, ali je mogoče zagotoviti ustrezne javne in zasebne naložbe za pravočasno in stroškovno učinkovito odpravo infrastrukturnih zaostankov. Eden velikih izzivov Združenega kraljestva je povečanje ponudbe stanovanj. Kronično pomanjkanje stanovanj prispeva k visokim in še naraščajočim cenam stanovanj ter povzroča velike gospodarske in družbene stroške, zlasti okoli centrov gospodarske rasti. Prenovljeni sistem načrtovanja in različne dopolnilne stanovanjske politike skupaj nekoliko bolj podpirajo povečano stanovanjsko gradnjo. Vendar so pri

⁽¹⁾ Neto javnofinančne odhodke sestavljajo vsi javnofinančni odhodki brez odhodkov za obresti, odhodkov za programe Unije, v celoti izravnanih s prihodki iz skladov Unije, in nediskrecijskih sprememb pri odhodkih za nadomestila za brezposelnost. Nacionalno financirane bruto investicije v osnovna sredstva so zglajene na obdobje 4 let. Diskrecijski ukrepi na strani prihodkov ali zakonsko določena povečanja prihodkov so vračunani. Enkratni ukrepi na strani prihodkov in na strani odhodkov so pobotani.

ponudbi stanovanj še vedno prisotne številne ovire, vključno z zelo strogo in zapleteno regulacijo zemljiškega trga in stanovanjskih gradenj, ponudba novih stanovanj pa še vedno ne dohaja rasti povpraševanja.

- (9) Nominalni podatki o trgu dela ostajajo pozitivni, pri čemer sta dolgotrajna brezposelnost in brezposelnost mladih na splošno na nizki ravni. Vendar bi bilo mogoče izboljšati rezultate v zvezi s stopnjami neaktivnosti ter zaposlitvijo za krajši delovni čas in zaposlitvijo z nizkimi dohodki. Rast plač ostaja skromna, kar je povezano s šibko rastjo produktivnosti. Zaskrbljenost zaradi ponudbe, uporabe in razvoja znanj in spretnosti je še vedno prisotna. Sprejeti so bili pomembni ukrepi politike, ki se osredotočajo na znanja in spretnosti ter njihov razvoj, in sicer prek reform na področju strokovnega izobraževanja in vajeništev. Kakovost vajeništev se bo morala osredotočati tako na raven doseženih kvalifikacij kot na predmet vajeništva. Drugi, strateško pomembni in subvencionirani načini za okrepitev znanj in spretnosti, zlasti za osebe, starejše od 25 let, bi razširili ponudbo znanj in spretnosti, ki so na voljo državi, podjetjem in posameznikom, ki želijo poklicno napredovati. Obstajajo tudi izzivi, povezani s ponudbo otroškega varstva in socialne oskrbe, kar prispeva k visoki stopnji zaposlenosti žensk s skrajšanim delovnim časom. Reforme na področju otroškega varstva se izvajajo ves čas, vendar postopoma. Verjetno bo v naslednjih dveh letih, ko bodo v celoti uvedene nekatere pobude, prišlo do velikih sprememb. Udeležba otrok, mlajših od treh let, v formalnem otroškem varstvu je razmeroma nizka. Medtem ko so nedavni ukrepi do neke mere izboljšali razpoložljivost in cenovno dostopnost otroškega varstva za otroke, stare tri in štiri leta, niso obravnavali vprašanja zagotavljanja otroškega varstva za otroke, mlajše od treh let. Zaradi že napovedanih reform in krčenja, zlasti pri podpori za zaposlene z nizkimi dohodki, bi lahko bili rezultati socialne politike, vključno z revščino otrok, v kratko- do srednjeročnem obdobju izpostavljeni pritiskom, zlasti v razmerah višje inflacije. Število otrok, ki živijo v revščini in delovno aktivnih gospodinjstvih, je poseben razlog za zaskrbljenost.
- (10) V okviru evropskega semestra 2017 je Komisija izvedla izčrpno analizo ekonomske politike Združenega kraljestva in jo objavila v poročilu o državi za leto 2017. Prav tako je ocenila konvergenčni program za leto 2017 in nacionalni program reform za leto 2017 ter ukrepanje po priporočilih, ki jih je Združeno kraljestvo prejelo v prejšnjih letih. Glede na to, da je treba okrepiti splošno ekonomsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka Unije v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialnoekonomsko politiko v Združenem kraljestvu, ampak tudi njihovo skladnost s pravili in smernicami Unije.
- (11) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil konvergenčni program za leto 2017, njegovo mnenje ⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu 1 –

PRIPOROČA, da Združeno kraljestvo v letih 2017 in 2018 ukrepa tako, da:

1. Nadaljuje z znatnim fiskalnim naporom za leti 2018 in 2019 v skladu z zahtevami preventivnega dela Pakta za stabilnost in rast, ob upoštevanju potrebe po okrepitvi trenutnega okrevanja in zagotavljanju vzdržnosti javnih financ Združenega kraljestva.
2. Sprejme nadaljnje ukrepe za povečanje ponudbe stanovanj, vključno z reformo predpisov na področju prostorskega načrtovanja in njihovega izvajanja.
3. Odpravi neskladja med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih, tudi z nadaljnjo krepitvijo kakovosti vajeništev in zagotavljanjem drugih financiranih načinov razvoja v okviru „nadaljnega izobraževanja“.

V Bruslju, 11. julija 2017

Za Svet

Predsednik

T. TÖNISTE

⁽¹⁾ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.